

DECIZIE

16 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Sveatoslav Moldovan
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Iuliana Oprea

examinând recursul declarat de către Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” împotriva Societății Comerciale „Belvilcom” Societate cu Răspunderea Limitată și Întreprinderii cu Capital Străin „Siluma” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei pentru păstrarea mărfii și la cererea reconvențională a Societății Comerciale „Belvilcom” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” cu privire la încasarea sumei,

Împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 martie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de Societatea Comercială „Belvilcom” Societate cu Răspundere Limitată, casată hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 29 iunie 2015 în partea admiterii acțiunii inițiale și în partea dată emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă, în rest hotărârea fiind menținută,

constată:

La 01 noiembrie 2012, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SC „Belvilcom” SRL și ÎCS „Siluma” SRL cu privire la încasarea datoriei pentru prestarea mărfii.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 02 iunie 2010 a încheiat cu SRL „Belvilcom” contractul cu nr. 10093 privind acordarea serviciilor suplimentare, legate de sosirea și expedierea mărfurilor la/de la stațiile ÎS „Calea Ferată din Moldova”. Obiectul contractului constituind reglementarea relațiilor reciproce a părților ce țin de efectuarea plăților de către agenții economici ai Republicii Moldova pentru serviciile suplimentare. Plățile, care se efectuează conform „Culegerii tarifare” și Codului Transportului Feroviar.

Astfel, susține că în temeiul acestor relații, pârâtul prin sesizarea nr.005 din 09 ianuarie 2012 a solicitat includerea în planul lunii ianuarie anului curent a expedierii încărcăturii - pietriș ГНГ2517ЕТСНГ 232 (24 vagoane - 1 650 tone).

Remarcă reclamantul că a acceptat comanda și în baza acesteia au fost prezentate vagoanele, iar SC „Belvilcom” SRL a descărcat pe teritoriul stației „Brătușeni” pentru a fi încărcate în vagoane pentru transportarea în Chișinău, stația „Ghidighici” - 1134 tone de pietriș, pentru care, însă, ulterior s-a refuzat de a le încărca și transporta.

Afirmă că prin actul de verificare din 24 ianuarie 2012 este dovedit faptul că de către Stația „Brătușeni” s-a efectuat verificarea încărcăturii de pietriș existentă.

Într-un final, reclamantul indică că SC „Belvilcom” SRL pentru păstrarea mărfii (pietriș) în stația feroviară Brătușeni pe perioada ianuarie - mai 2012 a acumulat o datorie de 424 282,50 lei, care a fost stabilită conform Regulamentului tarifar, iar drept confirmare servind cartelele de acumulare: nr.012024 în sumă de 29 393,28 lei, nr.012084 în sumă de 5 854,08 lei, nr.012036 în sumă de 35 925,12 lei, nr.022050 în sumă de 32 659,20 lei, nr.022060 în sumă de 32 659,20 lei, nr.022076 în sumă de 29 393,28 lei, nr.032090 în sumă de 32 659,20 lei, nr.032097 în sumă de 32 659,20 lei, nr.032114 în sumă de 35 925,12 lei, nr.042136 în sumă de 88 041,60 lei și nr.052185 în sumă de 70 441,92 lei.

Precizează că calculul menționat a fost efectuat conform art. 22 a Culegerii de tarife la transportarea mărfurilor pe Calea Ferată din Moldova în trafic local, aprobată de Ministerul Transportului și Comunicațiilor, pentru reținerea peste limită a vagoanelor stabilită în Regulamentul de transportare a mărfurilor - acreditată de documentele normelor tehnice în cadrul ÎS „Calea Ferată din Moldova” aprobată în 2001 de Ministerul Transportului și Comunicațiilor.

Menționează că la 17 aprilie 2012, în adresa pârâtului a fost înaintată o pretenție cu nr.H-4/719, prin care a fost solicitat în mod amiabil, achitarea integrală a datoriei acumulate pe perioada ianuarie - martie 2012 în mărime de 265 798,98 lei în termen de 15 zile calendaristice, însă pârâtul nu a efectuat nici o achitare în acest sens.

Concomitent invocă că prin scrisoarea nr. 18/04/2012/1 din 18 aprilie 2012, SC „Belvilcom” SRL a comunicat reclamantului despre faptul că acordul expedierii încărcăturii - pietriș de la Stația „Brătușeni” de către cumpărătorul ÎCS „Siluma” SRL îi va oferi posibilitatea de a se achita cu reclamantul, cu toate acestea, careva achitări în acest sens nu au parvenit.

De aceea la 18 iunie 2012, indică că a înainta repetat o altă pretenție cu nr.H-4/1109, de data aceasta calculând datoria acumulată pe perioada ianuarie - mai 2012, în mărime de 424 282, 50 lei, oferindu-le pârâților un termen de 15 zile calendaristice pentru stingerea datoriei.

Susține că răspuns la ultima pretenție, a fost primit la data de 28 iunie 2012, prin care SC „Belvilcom” SRL neagă faptul că a încheiat un contract cu reclamantul și că ar fi efectuat vreo livrare prin intermediul acestuia în perioada ianuarie - iunie 2012. Invocând toate acestea, în pofida faptului că la data de 09 ianuarie 2012 prin sesizarea nr.005 a solicitat includerea în planul lunii ianuarie anului curent a expedierii încărcăturii - pietriș, ceea ce dovedește faptul că recunoaște comanda a 24 vagoane, descărcarea pietrișului pe teritoriul stației pentru transportarea cu vagoanele comandate. Inclusiv, prin răspunsul menționat pârâtul comunică despre faptul precum că dânsul a încheiat un contract de vânzare-cumpărare nr.02/01/12/1 din 02 ianuarie 2012 cu ÎCS „Siluma” SRL, prin care pietrișul în cantitate de 1 234 tone trece în proprietatea cumpărătorului.

Mai indică reclamantul că după recepționarea informația referitoare la efectuarea tranzacției de înstrăinare a pietrișului, la data de 29 iunie 2012, ÎCS „Siluma” SRL se adresează cu o sesizare în adresa ÎS „Calea Ferată din Moldova”, prin care solicită înlăturarea impedimentelor întru ridicarea mărfii procurate legal, fără a-și asuma obligația de a achita datoria acumulată. Din care motiv, până în prezent nu a fost eliberat pietrișul.

În drept, acțiunea se întemeiază pe dispozițiile art. 22 a Culegerii de tarife la transportarea mărfurilor pe Calea Ferată din Moldova în trafic local, art. 63 al Codului transportului feroviar, art. 9, 512, 514 Cod civil și art. 1, 5, 7, 28, 166, 167, 174, 175 Cod de procedură civilă.

Solicită încasarea în mod solidar de la pârâții SC „Belvilcom” SRL și ÎCS „Siluma” SRL în beneficiul ÎS „Calea Ferată din Moldova” a datoriei în mărime de 424 282,50 lei și a cheltuielilor de judecată, constituite din plata taxei de stat în valoare de 12 728,47 lei și a cheltuielilor pentru asistența juridică.

Cererea de chemare în judecată a fost timbrată cu taxa de stat în mărime de 12 728, 47 lei. (f. d. 2).

La 17 mai 2013, reclamantul a depus o cerere de majorarea a cuantumului pretențiilor, motivând că pârâtul continue să păstreze marfa în stația feroviară „Brătușeni” după depunerea cererii de chemare în judecată. Astfel, s-a calculat suplimentar conform cartelei de acumulare nr. 102433 pentru luna octombrie 2012 suma de 52 585 lei și conform cartelei de acumulare nr. 122515 pentru luna decembrie 2012 suma de 52 585, 97 lei.

În temeiul art. 56 și 60 Cod de procedură civilă, solicită încasarea în mod solidar de la pârâții SC „Belvilcom” SRL și ÎCS „Siluma” SRL în beneficiul ÎS „Calea Ferată din Moldova” a datoriei acumulate pentru păstrarea mărfii (pietriș) în mărimea totală de 529 545,34 lei.

La 26 noiembrie 2013, pârâtul SC „Belvilcom” SRL a depus cerere reconvențională împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu privire la încasarea sumei, în motivarea căreia, a indicat că în luna ianuarie 2012, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr.02/01/12/1 din 02 ianuarie 2012, încheiat cu ÎCS „Siluma” SRL, a vândut ultimei 1234 tone de pietriș.

Susține că la nenumăratele adresări către șeful Stației „Brătușeni”, subdiviziunea ÎS „Calea Ferată din Moldova” pentru a fi eliberată marfa către ÎCS „Siluma” SRL, i s-a comunicat că marfa aflată pe teritoriul stației aparține SC „Belvilcom” SRL, care are la rândul ei, înregistrate datorii față de ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

Se precizează că, ulterior, o perioadă îndelungată, datorită promisiunilor făcute de directorul Stației de Cale Ferată „Brătușeni”, precum că, marfa va fi eliberată, a fost tergiversat intenționat acest moment, pentru ca marfa să fie stocată pe teritoriul stației o perioadă mai îndelungată, pentru a încasa o sumă mai mare pentru marfa aflată pe acest teritoriu.

Afirmă că atât SC „Belvilcom” SRL, cât și ÎCS „Siluma” SRL nu au avut intenția de a depozita marfa nu s-au adresat către ÎC „Calea Ferată din Moldova” în vederea încheierii vreunui contract de depozit, manifestându-și intenția de a ridica marfa imediat. Iar, la 28 iunie 2012 a fost nevoit să se adreseze către administrația centrală a ÎS „Calea Ferată din Moldova” în vederea soluționării litigiului în cauză, fapt care nu s-a soldat cu vreun succes, continuând a fi desfășurate acțiunile cu reaua-credință în vederea încasării unei sume colosale.

La fel, indică că la 01 octombrie 2013, SC „Siluma” SRL s-a adresat către SC „Belvilcom” SRL în vederea încasării sumei de 177 696 lei, penalității în mărime de 1% pentru fiecare zi de întârziere, penalității prevăzute de pct. 5 al contractul de vânzare-cumpărare nr. 02/01/12/1 din 02 ianuarie 2012.

Mai mult, se indică că pe teritoriul Stației „Brătușeni”, conform actului de verificare a cantității mărfii, întocmit la 24 ianuarie 2012, s-a aflat marfa - pietriș în cantitatea totală de 1134 tone, însă din motive necunoscute, la 21 aprilie 2012, conform datelor furnizate de reclamant, cantitatea mărfii a fost micșorată cu 345 tone, fiind înregistrată o cantitate totală de 789 tone. Ulterior, în perioada de 01 -31 august 2012, cantitatea mărfii a mai fost micșorată cu 200 tone, fiind înregistrată o cantitate totală rămasă de 589 tone.

În consecință, insistă că pe lângă acțiunile întreprinse în vederea stocării intenționate a mărfii pe teritoriul Stației „Brătușeni” pentru a se acumula sume colosale pentru depozitarea mărfii pe teritoriul stației, a fost sustrasă și cantitate de 545 tone de pietriș, fiind adus un prejudiciu în mărime de 68 125 lei.

În drept, acțiunea reconvențională este întemeiată pe art. 513 Cod civil și art. 86, 166, 167, 172 Cod de procedură civilă.

Solicită, pârâtul SC „Belvilcom” SRL încasarea din contul ÎS „Calea Ferată din Moldova” a prejudiciului în sumă totală de 711 672 lei, format din 68 127 lei costul mărfii insuficientă în cantitate de 545 tone și 643 545 lei cu titlu de penalitate în mărime de 1 % pentru fiecare zi de punere în întârziere.

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 29 iunie 2015, acțiunea inițială a fost admisă parțial și încasat de la SC „Belvilcom” SRL în beneficiul ÎS „Calea Ferată din Moldova” suma de 542 182,81, dintre care: suma de 529545,34 cu titlu de preț datorat și suma de 12728,47 lei, ce reprezintă taxa de stat achitată de reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată și în bugetul de stat suma de 3155,16 lei, ce reprezintă partea taxei de stat neachitată de reclamant la depunerea cererii de majorare a pretențiilor. În rest, pretențiile din acțiunea inițială cu privire la încasarea sumei în mod solidar și de la ÎCS „Siluma” SRL au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Totodată, a fost respinsă și cererea reconvențională înaintată de SC „Belvilcom” SRL împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu privire la încasarea sumei, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 martie 2016, a fost admis apelul declarat de SC „Belvilcom” SRL, casată hotărârea primei instanțe în partea admiterii acțiunii inițiale și în partea dată emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea înaintată de ÎS „Calea Ferată din Moldova” împotriva SC „Belvilcom” SRL cu privire la încasarea datoriei în mărime de 542 182,81 lei a fost respinsă ca neîntemeiată. Iar în rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

La 10 iunie 2016, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerându-o ilegală și neîntemeiată, deoarece instanța nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat eronat legea.

La fel, invocă că instanța de apel a dat o apreciere arbitrară a probelor anexate la materialele dosarului, argumentînd netemeinicia plăților solicitate de ÎS „Calea Ferată din Moldova” în baza unui contract de locațiune din 04 iunie 2013, ori raporturile juridice dintre recurent și intimat sunt reglementate de contractul privind acordarea serviciilor suplimentare nr. 10093 din 02 iunie 2010, iar contractul de locațiune din 04 iunie 2013 nu are tangențe cu obiectul litigiului în cauză.

Menționează, în acest sens că potrivit contractului din 04 iunie 2013 au fost date în locațiune spații aflate în gestiunea ÎS „Calea Ferată din Moldova”, dar care nu sunt folosite nemijlocit la desfășurarea activității întreprinderii, pe cînd conform contractului nr. 10093 din 02 iunie 2010, marfa a fost plasată în spațiile de uz comun urmînd a fi transportată la comanda SC „Belvilcom” SRL. Acesta din urmă însă, a lăsat marfa peste termen în spațiile de uz comun, creînd astfel impedimente în desfășurarea activității întreprinderii și prejudiciind considerabil ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

Se remarcă, că de către ÎS „Calea Ferată din Moldova” au fost prezentate și vagoane în acest sens, care au fost reținute peste termen de către intimat, prejudiciind astfel întreprinderea.

Consideră că, instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material aplicabile speței respective, ori potrivit art. 63 al Codului transportului feroviar „Mărfurile sosite și, respectiv, containerele ce urmează a fi descărcate și eliberate în locuri de uz comun se păstrează gratuit la stația de cale ferată de destinație timp de 24 de ore ... Pentru păstrarea mărfurilor în stația de cale ferată în decursul unei perioade mai mari decît cea indicată, se percepe taxă suplimentară, prevăzută de Regulamentul tarifar...”.

Iar Culegerea de tarife la transportarea mărfurilor pe Calea Ferată din Moldova în trafic local aprobată la 19 aprilie 2002 de către Ministerul Transportului și Comunicației, prevede în pct. 22, că pentru reținerea peste limită a vagoanelor se achită suma de 3,2 lei pentru fiecare zi de întîrziere.

În această ordine de idei, menționează că speței în cauză îi sunt aplicabile normele legale menționate în capitolele de mai sus, pe cînd instanța de apel, la formularea concluziilor a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și anume art. 994 alin. (1) Cod civil și art. 1086 Cod civil.

Totodată, consideră că instanța de apel a dat o apreciere arbitrară a probelor anexate la materialele dosarului, statutînd în motivarea deciziei precum că, careva probe pertinente și concludente ce ar demonstra neonorarea obligațiilor asumate de SC „Belvilcom” SRL privind depozitarea pietrișului pe terenul ÎS „Calea Ferată din Moldova” nu au fost prezentate de ultimul.

Apreciază ca fiind neîntemeiate și argumentele instanței de apel cu referire la faptul că SC „Belvilcom” SRL nu mai este proprietarul pietrișului din 20 ianuarie 2012 și nu poartă răspundere pentru depozitare, deoarece concluziile instanței în acest sens sunt întemeiate în baza contractului de vânzare-cumpărare din 02 ianuarie 2012 încheiat între SC „Belvilcom” SRL și SC „Siluma” SRL, prin care primul a vîndut, iar ultimul a cumpărat de la primul pietriș în cantitate de 1234 tone. Or, însăși SC „Belvilcom” SRL, după semnarea contractului sus citat prin sesizarea nr. 005 din 09 ianuarie 2012 a solicitat includerea în planul lunii ianuarie 2012 a expedierii încărcăturii sub formă de pietriș în 24 de vagoane cu cantitatea de 1650 tone.

În susținerea celor invocate la capitolul anterior, invocă și scrisoarea, nr.

18/04/2012/1 din 18 aprilie 2012, prin care SC „Belvilcom” SRL dă acordul pentru a expedia pietriș de la stația Brătușeni, iar din contul realizării mărfii asigurând că se va achita cu ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

Mai invocă recurentul că instanța de apel nu a luat în considerare nici faptul că SC „Belvilcom” SRL și ÎCS „Siluma” SRL au același fondator, iar contractul din 02 ianuarie 2012 putea fi încheiat pentru a duce în eroare instanța și ceilalți participanți la proces.

Critică recurentul și concluziile instanței de apel cu referire la faptul că ÎS „Calea Ferată din Moldova” era obligată să îngrijească integritatea bunului, cu atât mai mult că acestea sunt contradictorii cu concluziile expuse în aceeași decizie, unde Colegiul menționează că instanța de fond legal și întemeiat a respins acțiunea reconvențională, deoarece ÎS „Calea Ferată din Moldova” nu și-a asumat păstrarea integrității mărfii.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei instanței de apel a fost expediată în adresa recurentului la 11 aprilie 2016, fapt confirmat prin copia scrisorii de însoțire (f. d. 250), iar recurentul insistă ca a recepționat decizia instanței de apel la data de 24 aprilie 2016.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 10 iunie 2016 în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a menține hotărârea primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Înaintând acțiunea în judecată împotriva SC „Belvilcom” SRL și ÎCS „Siluma” SRL, concretizându-și cerințele, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a solicitat încasarea în mod solidar din contul SC „Belvilcom” SRL și ÎCS „Siluma” în beneficiul ÎS „Calea Ferată din Moldova” a datoriei, acumulate pentru păstrarea mărfii (pietriș), în mărimea totală de 529 545,34 lei, cât și cheltuielile de judecată.

La rîndul său, SC „Belvilcom” SRL a depus cerere reconvențională împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova”, solicitînd încasarea din contul ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul SC „Belvilcom” SRL a prejudiciului în sumă totală de 711 672 lei, ce constituie 68 127 lei costul mărfii insuficiente în cantitate de 545 tine și 643 545 lei cu titlu de penalitate în mărime de 1% pentru fiecare zi de punere în întârziere.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a respins ca neîntemeiată cererea reconvențională înaintată de SC „Belvilcom” SRL împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu privire la încasarea sumei de 711 672 lei și a admis parțial acțiunea inițială a ÎS „Calea Ferată din Moldova” împotriva SC „Belvilcom” SRL și ÎCS „Siluma”, încasînd de la SC „Belvilcom” SRL în beneficiul ÎS „Calea Ferată din Moldova” suma de 542 182,81, dintre care: suma de 529545,34 cu titlu de preț datorat și suma de 12728,47 lei, ce reprezintă taxa de stat achitată de reclamant la

depunerea cererii de chemare în judecată și în bugetul de stat suma de 3155,16 lei, ce reprezintă partea taxei de stat neachitată de ÎS „Calea Ferată din Moldova” la depunerea cererii de majorare a pretențiilor. În rest, pretențiile din acțiunea inițială cu privire la încasarea sumei în mod solidar și de la ÎCS „Siluma” SRL au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Judecând apelul declarat de către SC „Belvilcom” SRL instanța de apel a ajuns la concluzia admiterii acestuia, casând hotărârea primei instanțe în partea în partea admiterii acțiunii inițiale și pronunțând o nouă hotărâre în partea dată cu privire la respingerea acțiunii înaintate de ÎS „Calea Ferată din Moldova” împotriva SC „Belvilcom” SRL cu privire la încasarea datoriei în mărime de 542 182,81 lei ca fiind neîntemeiată, în rest menținând hotărârea primei instanțe.

Instanța de recurs constată, însă, că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material, pe când prima instanță, justificat și amplu argumentat, cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor importante și cu trimitere la probele administrate, având în susținere cadrul legal aplicabil în speță, corect a ajuns la concluzia admiterii parțiale a acțiunii inițiale și respingerii cererii reconvenționale.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reține probatoriu administrat la materialele cauzei, din care rezultă cu certitudine că între ÎS „Calea Ferată din Moldova” și SC „Belvilcom” SRL a fost încheiat contractul privind acordarea serviciilor suplimentare legate de sosirea și expedierea mărfurilor la/de la stațiile ÎS „Calea Ferată din Moldova” nr. 10093 din 02 iunie 2010, valabil până la 31 decembrie 2010. Ulterior, prin anexa din 23 septembrie 2011, contractul sus indicat a fost prelungit pentru anul 2011, iar prin anexa din 27 decembrie 2011 pentru anul 2012. (f.d 6 - 12).

Din conținutul contractului nominalizat, și anume din pct. 1.1. se reflectă că Obiectul contractului constituind reglementarea relațiilor reciproce a părților ce țin efectuarea plăților de către agenții economiei ai Republicii Moldova pentru serviciile suplimentare, acordate ai expeditorilor și destinatarilor la stațiile ÎS „Calea Ferată din Moldova” pentru care achită „Beneficiarul” conform „Culegerii de tarife” și Codului transportului feroviar.

Punctul 2.2 din contract indică că „Beneficiari” este obligat să poarte răspundere pentru staționarea vagoanelor în stațiile de expediere, stațiile de destinație și pentru neachitarea la timp a tuturor plăților pentru serviciile suplimentare.

Astfel fiind, potrivit dispozițiilor Culegerii de tarife la transportarea mărfurilor pe Calea Ferată din Moldova în trafic local aprobată la 19 aprilie 2002 de către ministrul Ministerului transportului și comunicației, care la pct. 22 stabilește că pentru reținerea peste limită a vagoanelor se achită suma de 3,2 lei pentru zi de întârziere (f.d. 60-61).

În acest sens, prima instanță corect a reținut și incidența prevederilor art. 63 al Codului transportului feroviar, care indică că mărfurile sosite și respectiv, containerele ce urmează a fi descărcate și eliberate în locuri de uz comun se păstrează gratuit la stația de cale ferată de destinație timp de 24 de ore. Acest termen începe să curgă de la orele 24 ale zilei în care mărfurile și containerele au fost descărcate de către calea ferată sau la ora 24 a zilei în care calea ferată a tras vagoanele și containerele în locul prevăzut pentru descărcare de către destinatarul mărfurilor. Pentru păstrarea mărfurilor în stația de cale ferată în decursul unei perioade mai mari decât cea indicată, se percepe taxă suplimentară, prevăzută de Regulamentul tarifar. Termenele și modul de păstrare

a mărfurilor în stația de cale ferată de destinație se stabilesc în Regulamentul transporturilor de mărfuri pe calea ferată.

De altfel, art. 512, plasat în capitolul Codului civil care reglementează obligațiile părților, stabilește că în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Art. 513 alin. (1) din același capitol, indică că debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință și diligentă la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației.

Iar potrivit art. 572 Cod civil, temeiul executării rezidă din existența unei obligații. Alineatul (2) al aceluiași articol, stipulează faptul că obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

În virtutea raportului obligațional, în speță se constată că în baza relațiilor contractuale dintre ÎS „Calea Ferată din Moldova” și SC „Belvilcom” SRL, ultimul prin sesizarea nr. 005 din 09 ianuarie 2012 a solicitat includerea în planul lunii ianuarie 2012 a expedierii încărcăturii sub formă de pietriș ГНГ2517 ETCHГ 232 în 24 de vagoane - 1650 tone. Iar, prin telegrama din 10 ianuarie 2012, comanda a fost acceptată de către ÎS „Calea Ferată din Moldova” (f.d. 50-51 și 167 vpl.I).

Ulterior, în temeiul actului de verificare din 24 ianuarie 2012, stația „Brătușeni” a efectuat controlul mărfii aduse de către SC „Belvilcom” SRL și a confirmat existența încărcăturii de pietriș (f. d. 12).

În asemenea împrejurări, este neîntemeiată și corect a fost respinsă de prima instanță susținerea a SC „Belvilcom” SRL cu privire la faptul că pietrișul descărcat pe teritoriul stației Brătușeni nu-i mai aparține, acesta fiind înstrăinat prin contractul de vânzare-cumpărare nr. 02/01/12/1 din 02 ianuarie 2012 încheiat între SC „Belvilcom” SRL și ÎCS „Siluma” SRL, prin care ultimul a procurat de la primul pietriș în cantitate de 1234 tone.

Or, însăși SC „Belvilcom” SRL, după semnarea contractului sus nominalizat, la 09 ianuarie 2012 a solicitat ÎS „Calea Ferată din Moldova” includerea în planul lunii ianuarie 2012 a expedierii încărcăturii sub formă de pietriș.

În acest sens, prima instanță corect a reținut că ÎS „Calea Ferată din Moldova” și SC „Belvilcom” SRL au inițiat și desfășurat negocieri, generatoare de obligații speciale, care constau în acordarea serviciilor suplimentare legate de sosirea și expedierea mărfurilor la/de la stațiile reclamantului.

În susținerea opiniei date vine și scrisoarea nr. 18/04/2012/1 din 18 aprilie 2012, prin care SC „Belvilcom” SRL dă acordul pentru a expedia pietriș de la stația Brătușani la ÎCS „Siluma” SRL, iar din contul realizării mărfii asigurând achitarea datoriei existente față de ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

Ca o permisă a analizei raporturilor dintre părți și, pe calea de consecință, a dispozițiilor legale incidente, în acord cu prima instanță, instanța de recurs constată că SC „Belvilcom” dispune de pietrișul menționat chiar și după câteva luni după vânzarea acestuia (f. d. 53).

Aici urmează de remarcat și faptul că ÎCS „Siluma” SRL a cerut de la conducerea stației Brătușani eliberarea a 8 vagoane cu pietriș în cuabtum de 544 tone, acceptat de conducerea acestuia (f. d. 186 - 187).

În raport de considerentul mai sus menționat, se constată că în cazul din speță nu și-a găsit confirmare pretenția intimatului SC „Belvilcom” SRL cu privire la încasarea

prejudiciului în mărime de 68 127 lei, ce constituie costul mărfii în cuantum de 545 tone, lipsa căruia a fost constatată de ultimul. Or, toate aceste acțiuni au avut loc sub controlul SC „Belvilcom” SRL, pe când ÎS „Calea Ferată din Moldova” nu și-a asumat păstrarea integrității mărfii. Astfel încât, corect au fost respinse ca neîntemeiate pretențiile din cererea reconvențională înaintate de SC „Belvilcom” SRL cu privire la încasarea prejudiciului în mărime de 68 127 lei.

Dat fiind, netemeinicia cerinței principale justificat a fost respins ca fiind neîntemeiat și capătul de cerere subsecvent cu privire la încasarea penalității în mărime de 643 545 lei, pentru fiecare zi de întârziere.

Față de cele precizate în capitolul anterior este absolut evident că SC „Belvilcom” SRL, ignorând prevederile art. 63 al Codului transportului feroviar, și-a lăsat la păstrare mărfurile în stația Brătușani în decursul unei perioade mai mari decât o zi, confirmarea acestor împrejurări servind scrisoarea directorului stației Brătușani nr. 467 din 18 noiembrie 2013, care confirmă atât descărcarea pietrișului pe teritoriul stației în perioada 10-13 ianuarie 2012, cât și acceptul de a transmite la 20 aprilie 2012 a 8 vagoane de pietriș (560 tone), precum și prezența la moment a pietrișului rămas în volum de 589 tone (f. d. 164 vol.I).

Astfel, cele descrise combat concluziile instanței de apel, care a argumentat netemeinicia plăților solicitate de ÎS „Calea Ferată din Moldova” prin prisma unui contract de locațiune din 04 iunie 2013, deoarece raporturile juridice dintre recurent și intimat sunt reglementate de contractul privind acordarea serviciilor suplimentare nr. 10093 din 02 iunie 2010, iar contractul de locațiune din 04 iunie 2013 nu are tangențe cu obiectul litigiului în cauză.

Este de menționat că prin contractul din 04 iunie 2013, au fost date în locațiune spații aflate în gestiunea ÎS „Calea Ferată din Moldova”, dar care nu sunt folosite nemijlocit la desfășurarea activității întreprinderii, pe când conform contractului nr. 10093 din 02 iunie 2010, marfa a fost plasată în spațiile de uz comun urmînd a fi transportată la comanda SC „Belvilcom” SRL. Acesta din urmă însă, a lăsat marfa peste termen în spațiile de uz comun, creînd astfel impedimente în desfășurarea activității întreprinderii și prejudiciind considerabil ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

Coroborînd cele menționate, se constată drept corectă constatarea primei instanțe cu referire la faptul că în urma raporturilor contractuale stabilite între ÎS „Calea Ferată din Moldova” și pârâtul SC „Belvilcom” SRL, datoria acumulată de beneficiar pentru păstrarea mărfii este în mărime de 529 454, 34 lei. Drept confirmare servesc cartelele de acumulare: nr. 012024 în sumă de 29 393,28 lei, nr. 012084 în sumă de 5 854,08 lei, nr. 012036 în sumă de 35 925,12 lei, nr.022050 în sumă de 32 659,20 lei, nr.022060 în sumă de 32 659,20 lei, nr. 022076 în sumă de 29 393,28 lei, nr. 032090 în sumă de 32 659,20 lei, nr.032097 în sumă de 32 659,20 lei, nr. 032114 în sumă de 35 925,12 lei, nr. 042135 în sumă de 88 041,60 lei, nr. 52185 în sumă de 70 441,92 lei, nr. 102433 în sumă de 52 585 și nr. 122515 în cuantum de 52585, 97 lei. (f.d. 15-31 și 102-103 Vol. I).

Prin urmare, constatînd neachitarea de către SC „Belvilcom” SRL a restanțelor conform contractului nr. 10093 din 02 iunie 2010 în mărime de 529 454, 34 lei, fapt recunoscut de către ultimul în cadrul examinării cauzei în prima instanță prin referință și acțiunea reconvențională, motivînd că achitățile nu au avut loc din cauza că bunurile nu-i aparțin, corect prima instanță a ajuns la concluzia că recurenta are dreptul la plata datoriei acumulate pentru păstrarea mărfii (pietriș).

Or, pretenția din 18 iunie 2012 și 26 aprilie 2013 expediată în adresa pârâtului nu a fost executată de acesta, fiind încălcat principiul forței obligatorii a contractului, care are rolul primar de a explica și ordona raportul juridic născut între părți ca urmare a încheierii contractului, pentru ca apoi să se poată impune ca realitate obiectivă terților, prin intermediul opozabilității efectelor contractului.

Sub acest aspect, se reține drept corectă și mențiunea primei instanțe cu privire la faptul că responsabil de acumularea datoriilor se face autorul acțiunilor sau inacțiunilor în urma cărora recurentului i sa cauzat prejudiciu. În speța data, se constată cu certitudine că vinovat de încălcarea prevederilor contractuale în urma cărora recurentul are dreptul de a cere încasarea datoriilor pentru păstrarea mărfii peste termen, este SC „Belvilcom” SRL.

Respectiv, datoria acumulată urma a fi încasată din contul lui SC „Belvilcom” SRL, ceea ce justifică respingerea de către prima instanță a pretențiilor din acțiunea inițială cu privire la încasarea sumei în mod solidar și de la ÎCS „Siluma” SRL.

Distinct de cele menționate mai sus și având în vedere că SC „Belvilcom” SRL nu a demonstrat prin probe pertinente și concludente faptul lipsei datoriei față de recurent sau lipsa vinovăției în neîndeplinirea obligațiilor asumate, prima instanță corect a ajuns la concluzia admiterii acțiunii inițiale și încasării din contul SC „Belvilcom” SRL în beneficiul ÎS „Calea Ferată din Moldova” a sumei de 529545,34 lei ce constituie datoria contractuală.

În speță, important este de menționat și corectitudinea concluziei primei instanțe cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată din contul SC „Belvilcom” SRL în beneficiul ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

Conform art. 82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a pricinii.

Potrivit art. 94 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

Prin prisma dispozițiilor citate și reieșind din faptul că ÎS „Calea Ferată din Moldova” pentru înaintarea acțiunii în judecată a achitat taxa de stat 12 728,47, fapt ce se confirmă prin Ordinul de plată nr. 6548 din 30 octombrie 2012 (f. d. 2), se atestă drept corectă concluzia primei instanțe cu privire la încasarea de la SC „Belvilcom” SRL în beneficiul ÎS „Calea Ferată din Moldova” a cheltuielilor de judecată suportate de ultima.

Iar cu referire la prevederile art. 98 alin. (1) CPS, care indică că, cheltuielile aferente judecării pricinii, suportate de instanța judecătorească, precum și taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporțional părții admise din acțiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată, corect a fost încasat din contul SC „Belvilcom” SRL în bugetul de stat suma de 3155,16 lei ce reprezintă partea taxei de stat neachitată de reclamant la depunerea cererii de majorare a pretențiilor.

În conexiunea celor invocate se constată că instanța de apel nu a calificat corect, din punct de vedere juridic, acțiunea cu care a fost investită, ce a dus la emiterea unei soluții greșite, pe când prima instanță în mod temeinic și legal a admis parțial acțiunea inițială înaintată de ÎS „Calea Ferată din Moldova” și respinsă ca neîntemeiată cererea reconvențională înaintată de SC „Belvilcom”.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 24 martie 2016 și se menține hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 29 iunie 2015 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” împotriva Societății Comerciale „Belvilcom” Societate cu Răspunderea Limitată și Întreprinderii cu Capital Străin „Siluma” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei pentru păstrarea mărfii și la cererea reconvențională a Societății Comerciale „Belvilcom” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” cu privire la încasarea sumei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Iuliana Oprea